

UTVIKLINGEN PÅ ARBEIDSMARKEDET

Sammendrag

Veksten i norsk økonomi bremsset opp i fjerde kvartal i fjor, i takt med svekkete konjunkturer internasjonalt. Sysselsettingen falt i samme periode og ledigheten økte, ifølge Arbeidskraftsundersøkelsen. Den registrerte ledigheten var imidlertid ganske stabil mot slutten av 2012, men har vist en moderat økning i løpet av årets første kvartal.

Internasjonalt er ikke de økonomiske utsiktene framover lyse. Norges viktigste handelspartnere vil fortsatt være i resesjon i år eller ha en lav vekst. Dette vil påvirke den økonomiske utviklingen i Norge, og vi forventer at veksten i fastlandsøkonomien vil bli lavere i år enn i fjor. For 2014 venter vi at veksten internasjonalt tar seg noe opp, og dette vil bidra til at veksten i Fastlands-Norge også blir noe sterkere.

I Norge vil den økonomiske utviklingen framover føre til at etterspørselen etter arbeidskraft vil bli noe lavere i år enn tidligere antatt. Vi forventer likevel at sysselsettingen vil fortsette å øke både i år og neste år. Arbeidsstyrken vil også vokse de to nærmeste årene. NAV anslår at antallet registrerte ledige vil øke noe i løpet av 2013, og bli på 69 000 i snitt. I 2014 forventer vi 70 000 registrerte ledige i snitt.

Utviklingen internasjonalt

Den økonomiske utviklingen blant Norges viktigste handelspartnere forverret seg mot slutten av fjoråret. Veksten i USA stoppet opp i fjerde kvartal 2012, mens i eurosonen og for EU-landene samlet ble nedgangen i bruttonasjonalproduktet (BNP) større enn i de foregående kvartalene. For eurolandene var dette det femte kvartalet på rad med fall i BNP.

Fortsatt resesjon i eurosonen

Sesongjusterte tall fra Eurostat viser at BNP i eurosonen falt med 0,6 prosent i fjerde kvartal 2012. Resesjonen i eurosonen forsterket seg dermed i fjorårets siste kvartal, med den kraftigste nedgangen i BNP siden 2009. BNP-fallet var sterkest i de gjeldstyngede landene i Sør-Europa, men også eurosonens to største økonomier, Frankrike og Tyskland, opplevde et betydelig fall i produksjonen. For EU-landene utenfor eurosonen var utviklingen i BNP i fjerde kvartal 2012 også svak. I Storbritannia falt BNP med 0,3 prosent, og i Sverige ble det null vekst (figur 1).

I eurosonen bidro både en nedgang i det private konsumet og en nedgang i bruttoinvesteringer til BNP-fallet i fjerde kvartal. Siden fjerde kvartal 2011 har investeringene i eurosonen falt med 5 prosent.

Industriproduksjonen i euroområdet har vist en nedadgående trend siden høsten 2011. Denne trenden har imidlertid flatet ut i årets to første måneder, men det er ingen klare tegn på en snarlig oppgang.

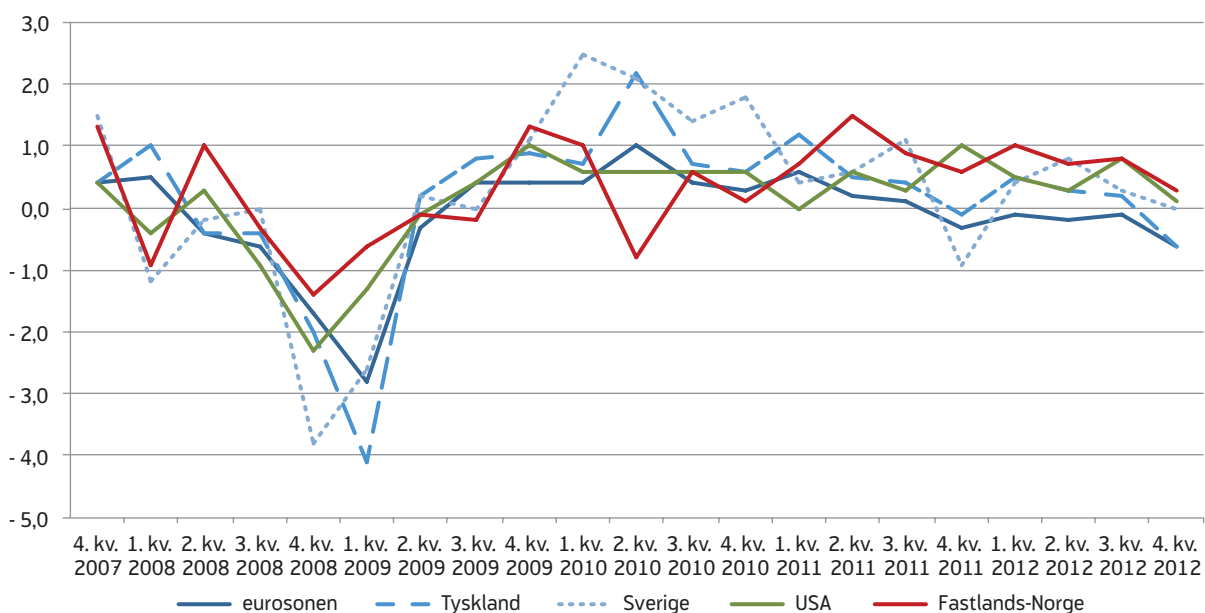
Høy ledighet i Europa

Den negative økonomiske utviklingen i euroområdet gjenspeiler seg i arbeidsmarkedet. Sysselsettingen i eurosonen har nå falt i fem kvartaler på rad, og ledigheten er stadig økende. I februar lå ledigheten på 12 prosent, og for unge under 25 lå den på hele 23,9 prosent. Ledigheten er dobbelt så høy i land som Spania og Hellas, med over 26 prosent av arbeidsstyrken. For unge under 25 år er ledigheten på hele 55,7 prosent i Spania og 58,4 prosent i Hellas.

Utsiktene i Europa

Uroen knyttet til statsgjeldskrisen i eurosonen minsket mot slutten av 2012. Selv om enda et euroland, Kypros, nylig har fått innvilget en redningspakke, ser ikke dette ut til å ha ført til en økt frykt for et sammenbrudd i euroområdet. Irland og Portugal vil sannsynligvis få forlenget fristene for tilbakebetaling av mottatt krisehjelp, noe som vil gi disse landene litt mer rom i utformingen av finanspolitikken. De økonomiske utsiktene for de mest gjeldsutsatte landene i euroområdet er imidlertid fortsatt

Figur 1. Kvartalsvis vekst i BNP blant Norges viktigste handelspartnere. Sesongjusterte tall. Prosent

Kilde: Eurostat

svake. Disse landene gjennomfører stadig store kutt og innstramminger i de offentlige budsjettene, noe som bidrar til fall i produksjonen. Ledigheten er veldig høy og fortsetter å øke, noe som i sin tur fører til lavere skatteinntekter og økte offentlige utgifter til sosiale stønader. Dette, sammen med fortsatt høye renter på statsobligasjonene til disse landene, gjør det svært vanskelig for dem å redusere gjeldsbyrden.

Svak vekst i USA

I USA bremses veksten i bruttonasjonalproduktet opp i fjerde kvartal 2012. Det var særlig en nedgang i offentlige forbruk og investeringer, sammen med et fall i eksporten, som bidro til oppbremsingen. Det var likevel noen positive tegn i den økonomiske utviklingen. Det private forbruket fortsatte å vokse i fjerde kvartal i fjor, og det var også en vekst i både boliginvesteringene og bruttoinvesteringene i fast realkapital. Dette var det femte kvartalet på rad med høy vekst i boliginvesteringene, og det tyder på at bunnen er passert for det amerikanske eiendomsmarkedet. Utviklingen på arbeidsmarkedet var imidlertid svak i årets første kvartal. Arbeidsledigheten falt til 7,6 prosent av arbeidsstyrken i mars, men det skyldes at mange trakk seg helt ut av arbeidsmarkedet og at yrkesdeltakelsen falt ytterligere. USAs sentralbank, Federal Reserve (FED), har erklært at den vil føre en ekspansiv pengepolitikk til arbeidsledigheten faller til 6,5 prosent av arbeidsstyrken. Samtidig har finanspolitikken blitt kraftig strammet inn, da automatiske kutt i landets offentlig budsjett for 2013 trådte i kraft 1. mars på grunn av uenighet i Kongressen. Det foregår fortsatt forhandlinger om et nytt budsjettforslag for 2013. Det er imidlertid usannsynlig at enighet om et nytt budsjett blir oppnådd uten en innstramning i amerikansk finanspolitikk.

NAV forventer lavere etterspørsel etter norske varer

NAV forventer at den økonomiske utviklingen internasjonalt vil bli svak i år og neste år, selv om utsiktene for 2014 tyder på en viss forbedring. Vi venter et fall i produksjonen i eurosonen i 2013. De store budsjettkuttene mange euroland gjennomfører er en viktig årsak til dette. Med vedvarende høy arbeidsledighet og dårlig tilgang på kreditt, venter vi heller ikke noen vesentlig oppgang i det private

konsumet eller investeringene i nærmeste framtid. Vi forventer en mer positiv utvikling i USA enn i eurosonen framover. Dersom budsjettkuttene som nå har trådt i kraft blir stående vil imidlertid dette dempe veksten. Det er også usikkert hvordan et budsjettforlik eventuelt vil se ut og virke på økonomien. I tillegg er arbeidsledigheten og gjelden i husholdningene fortsatt høy. Europa og USA er Norges viktigste handelspartnere, og den økonomiske utviklingen vi forventer i disse landene vil derfor innebære en lavere utenlandsk etterspørsel etter norske varer og tjenester.

Utviklingen i Norge

Solid BNP-vekst i 2012

Tall fra nasjonalregnskapet viser at veksten i BNP for Fastlands-Norge¹ tiltok i 2012 og ble på 3,5 prosent. Økt produksjon i bygge- og anleggsvirksomhet bidro mest til oppgangen. Vekst i kraftproduksjon og innen akvakultur bidro også positivt. Bruttoproduktet i industrien økte med 2,4 prosent i fjor, men det var store næringsvise forskjeller. Det var vekst innen næringsmiddelindustri, verftsindustri og produksjon av metallvarer og maskiner, mens produksjonen av råvarer og tradisjonelle eksportvarer falt. Produksjonen i tjenestenæringene hadde også en positiv vekst i 2012, mens en svak vekst i bruttoprodukt i offentlig forvaltning dempet oppgangen i Fastlands-BNP.

Svak utvikling i økonomien i fjerde kvartal

Den kvartalsvise utviklingen i BNP for Fastlands-Norge viser imidlertid at veksten avtok mot slutten av fjoråret. Ifølge sesongjusterte tall fra nasjonalregnskapet (KNR), økte Fastlands-BNP med 0,3 prosent i fjerde kvartal 2012. Veksttakten ble dermed mer enn halvert sammenliknet med de tre foregående kvartalene. De fleste makroøkonomiske hovedstørrelser hadde enn svakere utvikling mot slutten av 2012, og bidro til å dempe oppgangen i fastlandsøkonomien i fjerde kvartal (tabell 1).

.....
¹ Bruttonasjonalprodukt for Fastlands-Norge er lik bruttonasjonalprodukt (BNP) utenom næringene utvinning av olje og naturgass, tjenester knyttet til olje- og gassutvinning, rørtransport og utenriks sjøfart.

Tabell 1. Utviklingen i makroøkonomiske hovedstørrelser. Årlig vekst og sesongjustert kvartalsvis vekst. Prosent

	2011	2012	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	4. kv. 2012
Bruttonasjonalprodukt	1,2	3,2	1,3	0,8	-0,6	0,4
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge	2,5	3,5	1	0,7	0,8	0,3
Konsum i husholdninger	2,5	3	0,8	1	0,8	0,3
– Varekonsum	1,3	2,1	0,5	1,5	-0,1	-0,1
– Tjenestekonsum	2,4	3	0,8	0,6	1,1	0,6
Konsum i offentlig forvaltning	1,8	2,1	0	1,3	0,2	0,1
Bruttoinvestering i fast realkapital	7,6	8,1	3,9	1,3	2,8	1
– Utvinning og rørtransport	14,1	14,4	3,8	5,2	0,4	5
– Fastlands-Norge	8,5	3,9	2,5	0,4	4	-0,6
–Næringer	3,5	2,7	4,1	0,9	0,2	-2,2
–Industri og bergverk	4,5	-0,9	2,9	7,1	-15,8	0,9
–Annen vareproduksjon	8,4	4,5	8,1	-4	1	3,9
–Tjenester	1,5	2,6	2,7	1,7	3,4	-5,2
– Boliger (husholdninger)	21,9	7,4	-1,3	3,5	6,8	0,1
– Offentlig forvaltning	2,2	1,4	4,9	-5,2	7,7	1,4
Eksport i alt	-1,8	2,2	5,1	0,4	-3,5	-0,1
– Tradisjonelle varer	0	2,6	5,2	-0,4	0,6	-1,4
– Råolje og naturgass	-6,2	0,9	6,7	1,6	-6,8	-1,8
Import i alt	3,8	3,3	0,4	1,7	-0,2	1,3
– Tradisjonelle varer	3,6	2,1	1,1	0,3	0,6	-0,8

Kilde: Nasjonalregnskapet

Selv om samlet eksport økte med 2,2 prosent i 2012, falt den i andre halvår. Både i tredje og fjerde kvartal kunne den største delen av nedgangen tilskrives fallet i eksporten av råolje og naturgass, som utgjør i overkant av 40 prosent av samlet eksport. I fjerde kvartal var det i tillegg et fall på 1,4 prosent i eksporten av tradisjonelle varer, som utgjør cirka en tredel av eksporten i alt. Dette fallet må sees i sammenheng med den svake utviklingen i internasjonal økonomi, særlig i Europa og USA, mot slutten av 2012. Nesten 80 prosent av norsk eksport av tradisjonelle varer går til disse landene. Vi venter at fortsatt svak utvikling internasjonalt, lavere etterspørsel fra Norges viktigste eksportmarkeder, samt svakere konkurransevne som følge av sterk krone og høyere lønnsvekst enn hos våre konkurrenter, vil gi lav eksportvekst i år og neste år.

Fortsatt rekordhøye oljeinvesteringer

Den høye veksttaket i oljeinvesteringene fortsatte i fjor, og de ble 14,4 prosent høyere enn i 2011. SSBs investeringsstatistikk for olje- og gassvirksomhet tyder på høye investeringer også i 2013. Selv om anslaget for oljeinvesteringer i 2013 har blitt noe nedjustert i første kvartal i år, er det fortsatt rekordhøyt og innebærer en vekst på nesten 7 prosent i forhold til tilsvarende tall fra 2012, og målt i løpende priser. Vi legger til grunn i vår prognose at veksttaket i petroleumsinvesteringene vil avta i 2013 og 2014 sammenliknet med 2012. Nivået på investeringene vil imidlertid være rekordhøyt i år og neste år, og dermed vil etterspørsel etter investeringsvarer og tjenester til oljeindustrien også forbli høy.

Den sterke veksten i oljeinvesteringene bidro til at de samlede investeringene i fast realkapital vokste med 8,1 prosent i 2012. Veksten i de samlede bruttoinvesteringene avtok imidlertid i løpet av fjoråret i takt med utviklingen i fastlands-investeringene, som utgjør to tredeler av totalen, og som endte med et fall på 0,6 prosent i fjerde kvartal. Fastlands-investeringer er summen av næringsinvesteringer, boliginvesteringer og offentlige investeringer, og disse tre størrelser hadde en svakere utvikling mot slutten av 2012.

Lavere vekst i næringsinvesteringene

Veksten i næringsinvesteringene ble stadig lavere i løpet av fjoråret. I fjerde kvartal gikk næringsinvesteringene ned med 2,2 prosent, ifølge sesongjusterte KNR-tall. Et fall i tjenesteinvesteringene på 5,2 prosent var det viktigste bidraget til denne nedgangen. Industriinvesteringene utviklet seg også svakt i fjerde kvartal, og økte med kun 0,9 prosent, etter et kraftig fall i tredje kvartal. Ifølge SSB viser anslaget for industriinvesteringer i 2013 en nedgang på 7 prosent sammenliknet med tilsvarende tall fra første kvartal i fjor. Vi forventer at industriinvesteringene vil utvikle seg negativt også i år og vokse svakt neste år. En bedre utvikling i tjenesteinvesteringer og investeringer i annen vareproduksjon, hovedsakelig på grunn av høyere investeringer innen kraftproduksjon og bygge- og anleggsvirksomhet, vil likevel bidra til at næringsinvesteringer samlet utvikler seg mer positivt.

Fortsatt høye boliginvesteringer

Boliginvesteringsveksten bremses opp i fjerde kvartal 2012, og bidro til en svakere utvikling i investeringene i Fastlands-Norge. Nivået på boliginvesteringene var 7,4 prosent høyere i 2012 enn året før. I årets to første måneder ble det gitt igangsettingstillatelse på nesten 35 prosent flere boliger enn i samme periode året før, og SSBs ordrestatistikk for bygge- og anleggsnæringen tyder på fortsatt høye boliginvesteringer framover. Tall fra SSBs byggearealstatistikk viser imidlertid at byggeaktiviteten har gått noe ned de siste par månedene. Vi venter at boliginvesteringene vil fortsette å øke i 2013 og i 2014, men i en noe svakere takt enn i fjor.

Vekst i privat konsum

Veksten i det private konsumet bremses opp i fjerde kvartal i fjor. Da privat konsum utgjør i overkant av halvparten av Fastlands-BNP, var dette et viktig bidrag til oppbremsingen i fastlandsøkonomien mot slutten av fjoråret. I løpet av 2012 var det en solid vekst i tjenestekonsumet som bidro til at privat konsum ble 3 prosent høyere i 2012 enn i 2011. Varekonsumet, som utgjør omtrent halvparten av privat konsum, gikk derimot noe ned, og dempet dermed veksten i samlet privat forbruk. Ifølge sesongjusterte tall fra SSBs varekonsumindeks, har varekonsumet hatt en vekst i årets to første måneder, men er noe lavere enn det var på samme tid i fjor. På tross av en svak vekst i fjerde kvartal, økte real-lønnsinntektene med 5,2 prosent i 2012. Dette bidro til en vekst i disponibel realinntekt på 4 prosent. Veksten i disponibel inntekt i 2012 var også høyere enn veksten i konsumutgiftene, slik at sparingen gikk opp i 2012. Målt som andel av disponibel inntekt, var spareraten på 8,8 prosent i fjor, noe som er veldig høyt historisk sett. Vi forventer at den høye sparingen som har vært de siste årene, sammen med videre inntektsvekst og lave realrenter, gir grunn til høy konsumvekst i 2013 og 2014.

Lav vekst i offentlig konsum mot slutten av 2012

Veksten i offentlige konsum og investeringer bremses i fjorårets siste kvartal og bidro også til å dempe oppgangen i Fastlands-BNP. En høy vekst i andre kvartal i fjor bidro likevel til en samlet vekst i offentlig konsum på 2,1 prosent i 2012. Offentlige investeringer ble 1,4 prosent høyere i 2012 enn i 2011, en svakere økning enn året før. I vår prognose legger vi til grunn samme utvikling i offentlige utgifter som angitt i Nasjonalbudsjettet 2013, der det ventes en vekst i offentlig konsum på 2,1 prosent og en vekst i offentlige investeringer på 2,8 prosent i år.

Antatt lavere vekst i 2013 enn i 2012

Utviklingen i fastlandsøkonomien i fjerde kvartal 2012 ble svakere enn det vi hadde lagt til grunn i vår forrige prognose. Særlig veksten i næringsinvesteringene ble lavere enn forventet. Veksten i boliginvesteringene og i eksport av tradisjonelle varer utviklet

seg også noe svakere enn forventet. Utgangspunktet for den økonomiske utviklingen i Fastlands-Norge i år og neste år er dermed lavere enn først antatt. Dette, sammen med dårligere utsikter for utviklingen i eksport av tradisjonelle varer og næringsinvesteringer, gjør at vi forventer en lavere vekst i Fastlands-BNP i 2013 enn i 2012. Bedrede konjunkturer internasjonalt forventer vi vil bidra til at BNP-veksten i Fastlands-Norge tar seg noe opp i 2014.

Utviklingen på arbeidsmarkedet

Svakere vekst i sysselsettingen mot slutten av 2012

Oppbremsingen i norsk økonomi i fjerde kvartal i fjor gjenspeilet seg på arbeidsmarkedet. Sesongjusterte tall fra KNR² viser at veksten i antall sysselsatte sank fra cirka 18 000 i snitt de to første kvartalene i fjor til 8 000 i siste kvartal. Tall fra SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) viser at sysselsettingen falt med 3 000 fra tredje til fjerde kvartal, korrigert for sesongvariasjoner. Denne nedgangen er innenfor AKUs feilmargin, men tyder på en oppbremsing i sysselsettingsveksten. Samtidig viser AKU-tallene en økning i arbeidsledigheten fra tredje til fjerde kvartal, mens veksten i arbeidsstyrken avtok og var lavere enn veksten i befolkningen i arbeidsfør alder. Yrkesdeltakelsen i fjerde kvartal var på 71 prosent av befolkningen mellom 15 og 74 år, 0,3 prosentpoeng lavere enn i fjerde kvartal 2011. Både nasjonalregnskapet og AKU viser en utvikling som tyder på at arbeidsmarkedet svekket seg mot slutten av 2012 og inn i 2013.

Oppgang i registrert ledighet de siste månedene

Også den registrerte arbeidsledigheten viste en svakere utvikling i fjerde kvartal enn i tredje kvartal, selv om den har holdt seg langt mer stabil enn tilsvarende AKU-tall. Ifølge sesongjusterte tall stoppet nedgangen i bruttoledigheten opp i fjerde kvartal, og antallet helt ledige økte med 600, etter en

nedgang på 1 000 i tredje kvartal. I løpet av første kvartal i år har bruttoledigheten og antallet helt ledige økt med henholdsvis 1 000 og 1 300 personer.

NAV's prognose for sysselsetting og ledighet

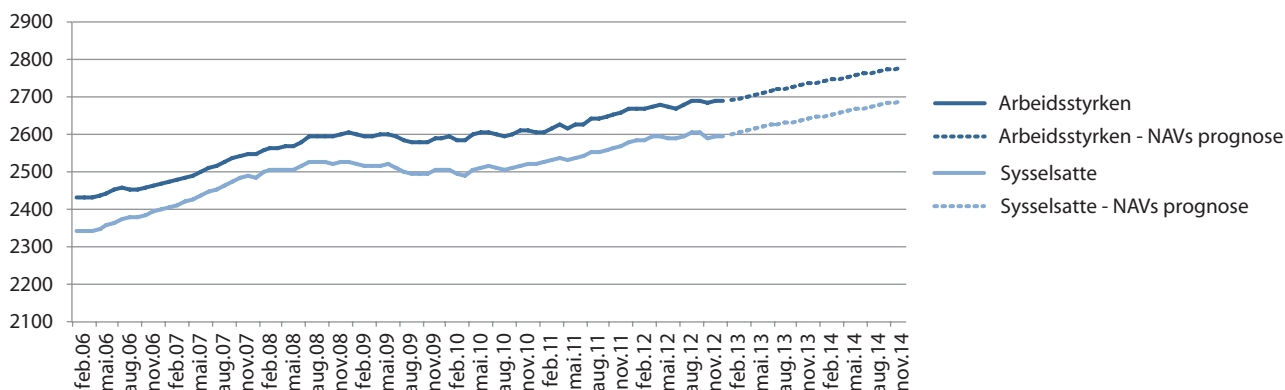
I vår prognose legger vi til grunn en svakere vekst i norsk økonomi i år enn i fjor, samt at BNP-veksten vil ta seg moderat opp i 2014. Vi forventer at arbeidsmarkedet vil følge utviklingen i realøkonomien. I vårens bedriftsundersøkelse er nettoandelen av bedrifter som venter økt bemanning de neste 12 månedene på samme nivå som for ett år siden, og resultatene³ herfra tyder på at bedriftslederne har nøkterne sysselsettingsforventninger i år. Vi forventer at den gjennomsnittlige årsveksten i sysselsettingen blir lavere i år enn fjor, og at det i gjennomsnitt vil være cirka 28 000 flere sysselsatte i år enn i fjor, målt ved AKU. Da nivået på den sesongjusterte sysselsettingen i begynnelsen av 2013 er nær gjennomsnittet for 2012, innebærer vår prognose likevel at det vil være en høy vekst i sysselsettingen gjennom året. Vi forventer at veksttakten fra 2013 vil fortsette i 2014, og at det i gjennomsnitt vil være nesten 50 000 flere sysselsatte enn året før (figur 2).

Vi legger også til grunn at befolkningen i yrkesaktiv alder vil vokse i år og neste år som anslått ved middelalternativet i SSBs befolkningsframskriving. At bedringen i arbeidsmarkedet stoppet opp mot slutten av fjoråret, tror vi vil medføre at yrkesdeltakelsen vil holde seg på samme nivå som i 2012, mens vi forventer en økning i 2014. I gjennomsnitt anslår vi det vil være 35 000 flere personer i arbeidsstyrken i år enn i fjor, og at antallet vil øke med nær 50 000 i 2014. Gitt størrelsen på arbeidsstyrken i begynnelsen av 2013, justert for normale sesongvariasjoner, innebærer vår prognose at arbeidsstyrken vil vokse i omtrent samme takt som i fjor gjennom prognoseperioden. AKU-arbeidsledigheten følger utviklingen i sysselsetting og arbeidsstyrke fra AKU.

² Sysselsettingen i nasjonalregnskapet inkluderer sysselsatte på korttidsopphold som ikke er registrert bosatte i Norge og sysselsatte i utenrikssjøfart, mens sysselsettingen ifølge SSBs arbeidskraftundersøkelse inkluderer bare sysselsatte som registrert bosatte. Det er derfor et avvik mellom de to målene.

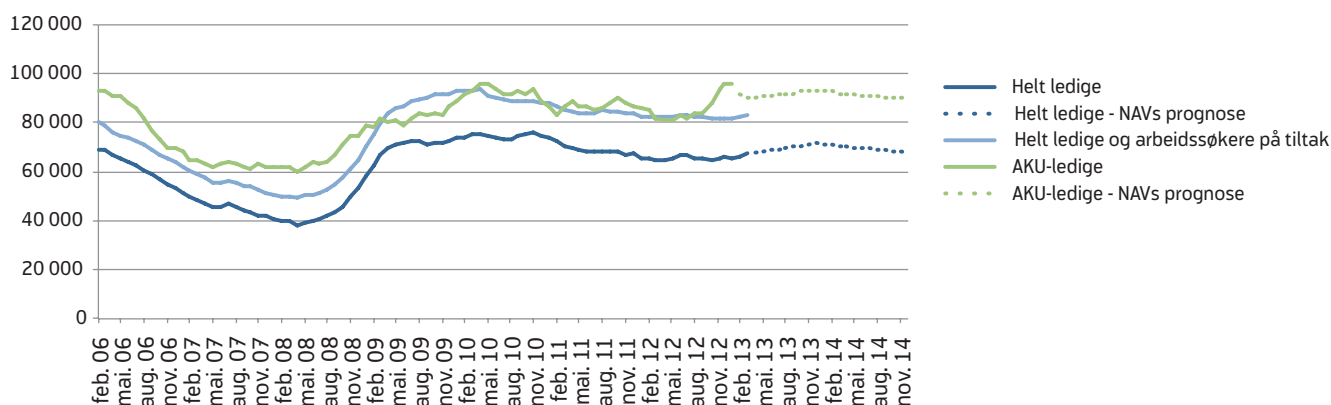
³ For mer om resultatene fra vårens bedriftsundersøkelse og modellen vi benytter for å estimere sysselsettingsveksten fra disse resultatene, se artikkelen Bedriftsundersøkelsen våren 2013.

Figur 2. Utviklingen i sysselsettingen og arbeidsstyrken ifølge AKU. 1 000 personer. Sesongjusterte tall

Kilde: AKU og NAV

Figur 3. Utviklingen i bruttoledigheten, registrerte helt ledige og ledige ifølge AKU. Sesongjusterte tall

Kilde: AKU og NAV

Vi forventer derfor at ledigheten ifølge AKU vil øke med cirka 7 000 i gjennomsnitt i år, fulgt av en liten nedgang neste år, slik at antallet ledige går noe ned i løpet av prognoseperioden, justert for sesongvariasjoner (figur 3). Vi venter at svekkelsen på arbeidsmarkedet vil vises i utviklingen i den registrerte ledigheten i år, og at den registrerte ledigheten derfor vil øke gjennom de neste månedene. Neste år venter vi at antall ledige vil følge samme utvikling som AKU-ledigheten og dermed falle noe gjennom året. Vi anslår at det i gjennomsnitt vil være 69 000 registrerte helt i ledige i 2013 og 70 000 i 2014.

Bransjevise forskjeller

De siste årene har den todelt utviklingen i industrien fortsatt. Oljerelatert industri opplever økt ordretil-

gang og økt produksjon, mens papirindustri, metallindustri og annen tradisjonell eksportindustri opplever det motsatte. Vår prognose innebærer at todelingen i industrien vil fortsette. Dette vil også kunne innebære at sysselsetting innen tradisjonell industri faller framover, mens oljerelatert industri fortsatt vil etterspørre mye arbeidskraft.

De siste månedene er det blant bygge- og anleggsarbeidere at ledigheten har økt mest, når man korrigerer for sesongvariasjoner. Selv om boligbyggingen er på et langt høyere nivå enn i samme periode i fjor, har den flatet ut og gått noe ned de siste månedene. Igangsetting av næringsbygg har også vært avtakende de siste månedene. Vi venter imidlertid at boliginvesteringene vil øke utover prognoseperioden. I

tillegg vil det være en god utvikling innenfor anleggsbransjen på grunn av store samferdselsprosjekter som vil bli iverksatt framover. Dette vil bidra til at ledigheten innen bygge- og anleggsarbeid etter hvert vil stabilisere seg og gå noe ned igjen.

Tabell 2. NAVs prognose for gjennomsnittlig antall arbeidsledige i 2013 og 2014. Faktiske tall for 2011 og 2012.

	2011	2012	2013	2014
Registrerte helt arbeidsledige	69 395	65 700	69 000	70 000
Registrerte arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	2,7 %	2,5 %	2,6 %	2,6 %
Arbeidsledige, AKU i prosent av arbeidsstyrken	3,3 %	3,2 %	3,4 %	3,3 %

Kilde: NAV

Tabell 3. Årlig endring i arbeidsstyrke, sysselsatte og arbeidsledige. Faktiske tall for 2011 og 2012.

	2011	2012	2013	2014
Arbeidsstyrke (AKU)	1,0 %	1,8 %	1,3 %	1,7 %
Sysselsatte (AKU)	1,4 %	1,9 %	1,1 %	1,8 %
AKU arbeidsledige	-8,5 %	0,0 %	7,8 %	-0,9 %
Registrerte helt arbeidsledige (NAV)	-7,0 %	-5,3 %	5,0 %	1,5 %

Kilde: NAV

Tabell 4. Befolkning i yrkesaktivalder, arbeidsstyrke, sysselsatte og arbeidsledighet

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Befolkning 15–74 år	3 397 000	3 445 000	3 505 000	3 559 000	3 618 000	3 680 000	3 743 000
Arbeidsstyrken	2 446 000	2 507 000	2 591 000	2 590 000	2 602 000	2 629 000	2 677 000
Sysselsatte	2 362 000	2 443 000	2 524 000	2 508 000	2 508 000	2 543 000	2 592 000
Yrkesdeltakelsen	72,0 %	72,8 %	73,9 %	72,8 %	71,9 %	71,4 %	71,5 %
Arbeidsledige ifølge AKU	84 000	63 000	67 000	82 000	94 000	86 000	86 000
Registrerte arbeidsledige	62 923	46 062	42 521	69 267	74 643	69 395	65 700

Kilde: NAV

Endringer fra forrige prognose

I prognosen i Arbeid og velferd 1/2013 ventet vi at det i gjennomsnitt ville være 64 000 helt ledige i år, og at dette ville falle til 60 000 i 2014. Vi har oppjustert vår prognose for den registrerte ledigheten for begge årene, mens både veksten i arbeidsstyrken og sysselsettingen vi nå anslår er lavere enn i vår forrige prognose. Bakgrunnen for dette er at utviklingen i internasjonal økonomi har vært noe svakere enn vi forventet, både i Europa og USA. I tillegg har igangsettingen av nye boliger flatet ut, og utviklet seg noe svakere enn ventet. Vi har derfor nedjustert veksten i boliginvesteringene noe i vår siste prognose. Norske banker har nylig økt utlånsrentene, og dette lå derfor heller ikke

inne i forrige prognose. Dette bidrar til å dempe veksten i norsk økonomi. I sum gjør dette at vi regner med å få en liten økning i ledigheten i år, og ikke en liten nedgang som vi antok i forrige prognose. Vi forventer fortsatt at den økonomiske veksten vil ta seg noe opp internasjonalt og i Norge, og at arbeidsledigheten i Norge vil gå noe ned igjen i 2014. Etersom vi nå har lagt inn en økning i ledigheten gjennom 2013 og ikke en nedgang, går vi inn i 2014 med høyere arbeidsledighet enn vi hadde ved inngangen av 2013. Det gjør at det i gjennomsnitt vil være litt flere helt ledige i 2014 enn i 2013, selv om vi anslår at ledigheten går ned gjennom året.